

ROMA I CASANOVAS, Francesc. *La guerra oblidada a l'Alt Congost (1936-1950)*. [S.l.]: Aventura literària, 2013. 243 pàgs. [17 x 22,5].

Les recerques sobre la Guerra Civil espanyola encara ens ofereixen treballs sobre aspectes o indrets poc estudiats, com és el cas de l'obra que ens ocupa. *La guerra oblidada a l'Alt Congost (1936-1950)* ens relata els principals esdeveniments que es van succeir en aquesta zona de la comarca d'Osona entre l'aixecament militar colpista de 1936 i les darreres accions del maquis al territori a començaments dels anys 50. L'autor parteix de la premissa, a l'hora de plantejar la seva aproximació a l'objecte d'estudi, que els "*esquemes oficials de la Guerra Civil [...] serveixen de ben poc en uns pobles on gairebé la meitat de la població es va amagar per no anar a la guerra i on la dreta va guanyar les eleccions de 1936*".

El llibre s'estructura en tres parts, la primera d'elles dedicada a la guerra i la revolució a unes viles on la majoria de la població era catòlica i conservadora. Amb la fallida de les institucions republicanes, dins del context dels primers mesos de la guerra, mentre les milícies de voluntaris marxaven cap al front, els comitès revolucionaris es feien amb el poder a la reraguarda i esdevenien els responsables dels denominats "excessos revolucionaris". Amb tot, l'autor assenyala la posterior tornada a una certa "normalitat" on, amb el front de guerra molt lluny, "*la gent amb diners podia comprar el que necessitava*".

La segona part està dedicada als emboscats, aquells que davant la reorganització militar republicana i la constitució, amb lleves obligatòries, de l'Exèrcit Popular al febrer de 1937 desertaven de les obligacions militars i havien d'amagar-se dels agents del Servei d'Informació Militar. El fenomen dels emboscats va agafar unes dimensions tan grans que, finalment, a l'estiu de 1938 va obligar a les autoritats republicanes a indultar tant als desertors com als seus encobridors. Tampoc podem oblidar que la morfologia de l'Alt Congost també va ser aprofitada, a més de pels emboscats, per moltes persones que cercaven un amagatall fugint de la persecució ideològica a la reraguarda republicana.

El darrer apartat tracta sobre el maquis i les seves accions de resistència un cop finalitzada la Guerra Civil. Unes accions que a la zona no van trobar un recolzament entusiasta per part d'una població exhausta per les dificultats viscudes durant la guerra i la postguerra i atemorida per la repressió franquista.

Traducción de la reseña anterior:

Las investigaciones sobre la Guerra Civil española todavía nos ofrecen trabajos sobre aspectos o lugares poco estudiados, como es el caso de la obra que nos ocupa. *La guerra olvidada a l'Alt Congost (1936-1950)* nos relata los principales acontecimientos que se sucedieron en esta zona de la comarca de Osona entre el levantamiento militar golpista de 1936 y las últimas acciones del maquis en este territorio a comienzos de los años 50. El autor parte de la premisa, a la hora de plantear su aproximación al objeto de estudio, que los “*esquemes oficials de la Guerra Civil [...] serveixen de ben poc en uns pobles on gairebé la meitat de la població es va amagar per no anar a la guerra i on la dreta va guanyar les eleccions de 1936*”.

El libro se estructura en tres partes, la primera de ellas dedicada a la guerra y la revolución en unas localidades donde la mayoría de la población era católica y conservadora. Con la quiebra de las instituciones republicanas, dentro del contexto de los primeros meses de la guerra, mientras las milicias de voluntarios marchaban hacia el frente, los comités revolucionarios se hacían con el poder en la retaguardia y se convertían en los responsables de los denominados “excesos revolucionarios”. No obstante, el autor señala el posterior retorno a una cierta “normalidad” donde, con el frente de guerra muy lejos, “*la gent amb diners podia comprar el que necessitava*”.

La segunda parte está dedicada a los emboscados, aquellos que ante la reorganización militar republicana y la constitución, con levas obligatorias, del Ejército Popular en febrero de 1937 desertaban de las obligaciones militares y tenían que esconderse de los agentes del Servicio de Información Militar. El fenómeno de los emboscados adquirió unas dimensiones tan grandes que, finalmente, en verano de 1938 obligó a las autoridades republicanas a indultar tanto a los desertores como a sus encubridores. Tampoco podemos olvidar que la morfología del Alt Congost también fue aprovechada, además de por los emboscados, por muchas personas que buscaban un lugar donde esconderse huyendo de la persecución ideológica en la retaguardia republicana.

El último apartado trata sobre el maquis y sus acciones de resistencia una vez finalizada la Guerra Civil. Unas acciones que en la zona no encontraron un apoyo entusiasta por parte de una población exhausta por las dificultades vividas durante la guerra y la posguerra y atemorizada por la represión franquista.

IHE
(Secretaría de la Revista)